

Klimatsmarta kyrkogårdar

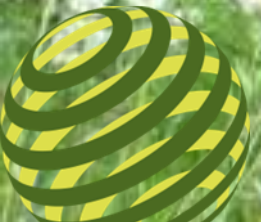
konferens den 22 november 2022

**Två färdplansprojekt för klimatet
i samverkan - fem stift, SKKF,
Sensus och Linnéuniversitetet**

Tankar om kyrkogården – en teologisk reflektion

Per Håkansson, kyrkoherde emeritus

Klimatsmarta kyrkogårdar med rik biologisk mångfald

Ängsgräs

[Svenska kyrkans färdplan
för klimatet - Svenska
kyrkan](#)

[Inventera biologisk
mångfald \(sharepoint.com\)](#)

[Klimatsmarta kyrkogårdar
med rik biologisk mångfald
- Linköpings stift
\(svenskakyrkan.se\)](#)

Inventeringsmanual för ekologiskt värdefulla miljöer

PÅ KYRKOÅRDAR OCH
BEGRAVNINGSPLATSER

Nytta med manualen

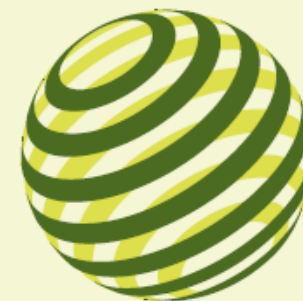
Manualen beskriver en metod för att mäta det ekologiska värdet av ett område

Fältblanketten har ett poängsystem som bygger på **kopplingen mellan miljöer och artgrupper**, ju högre poäng desto starkare koppling mellan en viss miljö och en artgrupp

Innehållsförteckning i manualen

1 Träd och buskar.....	3
2 örter och gräsmarker.....	4
3 Dammar.....	7
4 Sten och jord.....	8
5 Kompost och biodepåer.....	9
6 Boplatser.....	9
7 Belysning.....	10
8 Bekämpningsmedel.....	10
Bilaga 1 Ordförklaringar.....	11
Bilaga 1 Fältblankett.....	12

Arbetsgång

- 1** Gör en enkel skiss av området på fältblanketten, alternativt bifoga en egen karta över området. Skissen eller kartan är viktig vid en uppföljning av inventeringen.
- 2** Mät in de faktorer som efterfrågas i fältblanketten. Använd manulen för att få mer information om de olika frågorna.
- 3** Markera de rader på fältblanketten som överensstämmer med ditt område, t.ex. om det finns sju träd i klass 2 markeras hela raden "4-10 träd" vid rubriken "Träd och buskar klass 2".
- 4** Summera poängen för varje artgrupp på sista raden i fältblanketten, t.ex. ger ovanstående exempel om "4-10 träd" i klass 2" 9 poäng för leddjur.
- 5** Använd resultatet för att få förslag och idéer som du kan göra för att förbättra poängen. Upprepa gärna inventeringen med en viss periodicitet, t.ex. var 5:e år, för att utvärdera arbetet med biologisk mångfald.

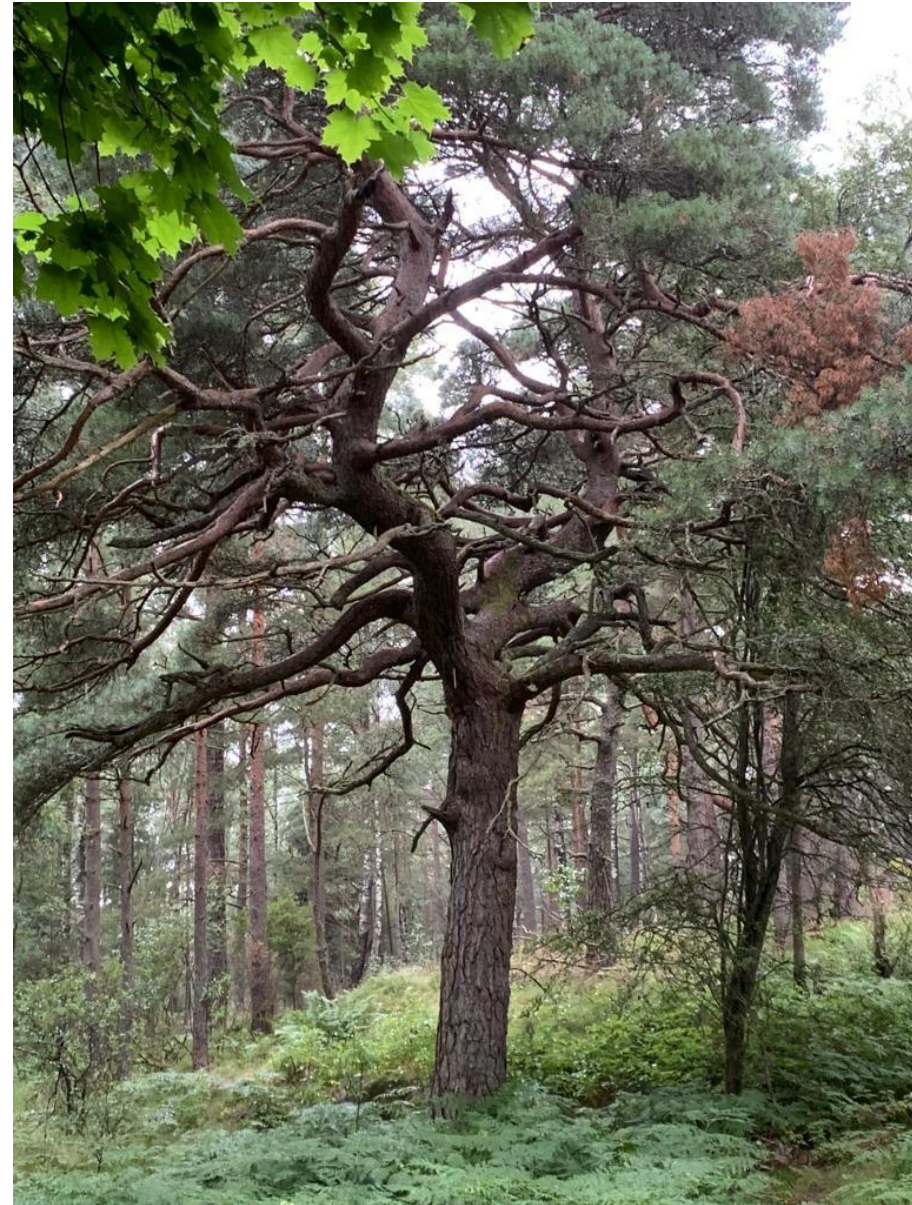

Träd i klass 2 har höga naturvärden.

Träden har erhållit flera ekologiska kvaliteter men de är inte så välutvecklade som träden i klass 1.

Minst två av följande kriterier ska vara uppfyllda för att det ska räknas som träd i klass 2:

- 1 . Liten stamhålighet med mulm (hålighet <10 cm i bredd eller djup)
- 2 . Ett eller flera mindre grenhål (hålighet <5 cm i bredd eller djup)
- 3 . Litet savflöde (<10 cm långt)
- 4 . Barklös ved (<3 dm²)
- 5 . Grov högstubbe eller dött träd som är ≥ 60 cm i omkrets i brösthöjd.

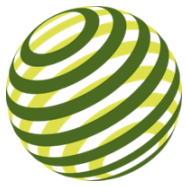

Dammar

Att anlägga en damm eller andra typer av vattenmiljöer är ofta det mest effektiva sättet att öka den biologiska mångfalden i ett område

Kompost och biodepåer

Kompost och
biodepåer blir
värdefullare
ju längre materialet
får ligga på
samma plats.

Belysning och Bekämpningsmedel

Ej belyst kyrktorn
på fältblanketten
innebär att
kyrktornet ej är
belyst
under perioden
april-september.

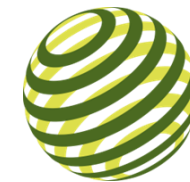
Det intensiva användandet av
bekämpningsmedel är en av orsakerna
till att bin och andra insekter har
minskat.

Tänk på lagar och förordningar

Vid åtgärder på kyrkogårdar och begravningsplatser finns det ett antal lagar och förordningar att förhålla sig till. Här är några exempel.

- Värdefulla kulturmiljöer kan vara skyddade enligt kulturmiljölagen och åtgärder som förändrar kulturmiljön kan kräva samråd med Länsstyrelsen.
- Vissa djur och växter är fridlysta med stöd av artskyddsförordningen. Det innebär bland annat att det är förbjudet att förstöra deras livsmiljöer eller att störa djuren.
- Vid åtgärder på särskilt skyddsvärda träd som väsentligt ändrar naturmiljön ska åtgärderna anmälas för samråd.
- Vissa alléer och stenmurar är generellt skyddade som biotopskyddsområden enligt miljöbalken.

QR-kod Klimatsmarta
kyrkogårdar med rik
biologisk mångfald

Välkommen till Boo kyrkogård

Boo kyrkogårdens stadsplan är den äldsta i Sverige. Den är från 1800-talet och är en av de äldsta i Sverige. Den är en av de äldsta i Sverige.

Kyrkogården är byggd i tre etapper av vilka de två första etapperna byggdes av den dåvarande kyrkostyrelsen och den tredje etappen byggdes av staden. Den är en av de äldsta i Sverige.

Kyrkogårdens första del byggdes 1808 under namnet Sjötorps kyrkogård. Den heter numera Sjötorps kyrkogård. Den är en av de äldsta i Sverige. Den är en av de äldsta i Sverige.

Svenska kyrkan

Naturvårdsskyltar på kyrkogårdar och begravningsplatser

Skyltar om följande naturvårdsområden kommer inom kort!

Örtrik gräsmark

Gravstenar

Murar

Träd, faunadepåer och trädruiner

Gångar, sand och jord

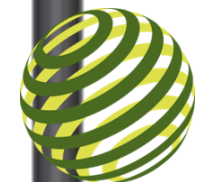
Naturbetsmark

Blommande matplatser

Vatten

Växter som grönt kulturav

Belysning och ljusföroreningar

Minskad
energianvändning,
energieffektivisering,
förnybar energi

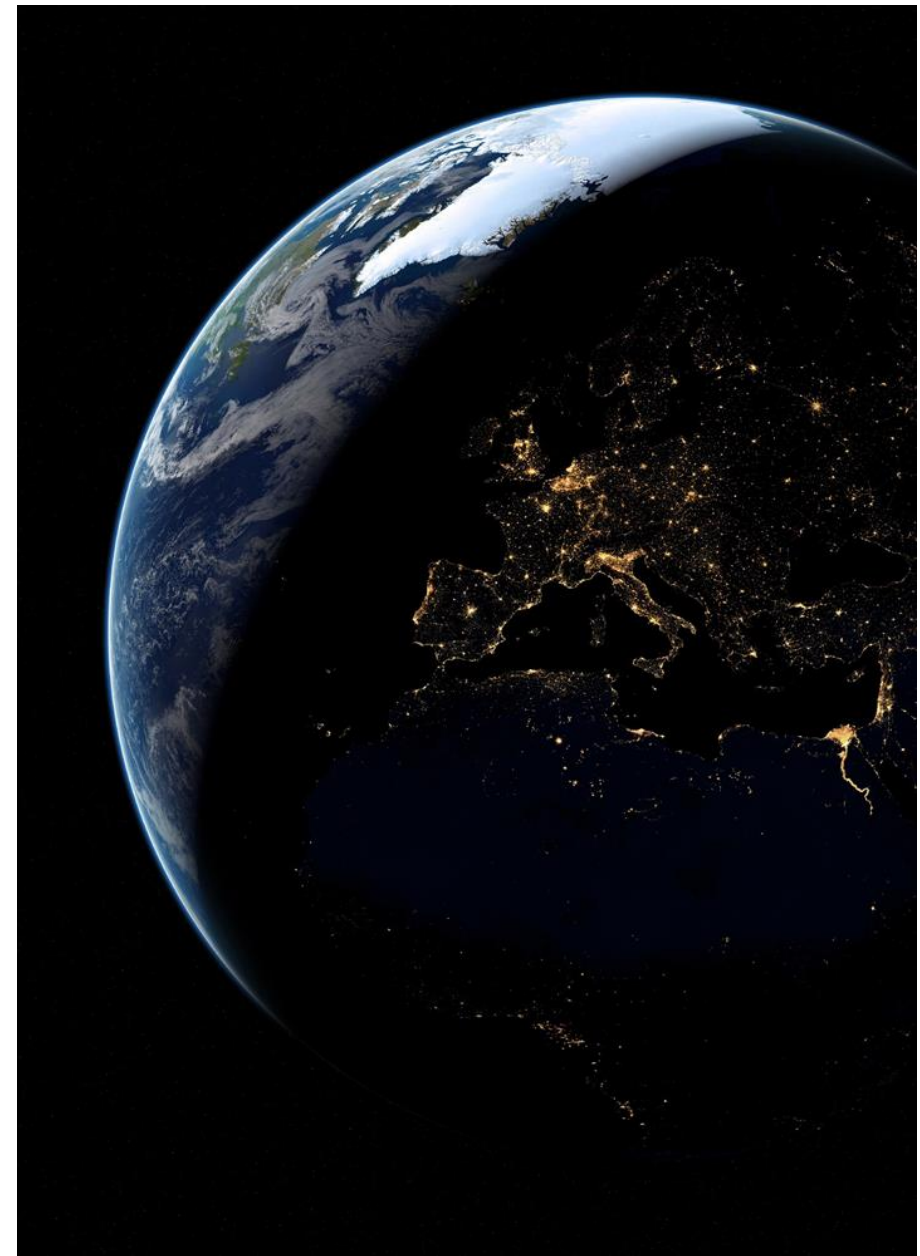
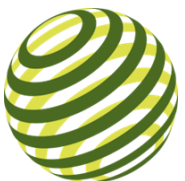
Ljusföroreningar

Klimatarbete minskad energianvändning

Belysning skapar * trygghet
* tillgänglighet

Energibesparing positiv effekt

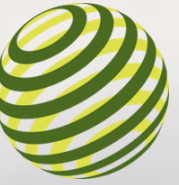
Anpassa belysningen * riktat
* tidsbestämma
* begränsa fasadbelysning

Samverkan för ökad
klimatnytta, diskussion
och samtal i grupper

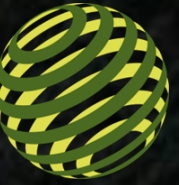

Anna Ekengren Börjesson

Landskapsingenjör i Falkenbergs Pastorat

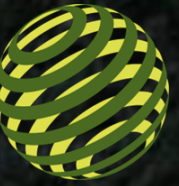
Uppvuxen i Sjuhäradsbygden och bor på en gård i nordöstra Halland

Befinner mig gärna i svenska fjällen sommar som vinter eller i min trädgård

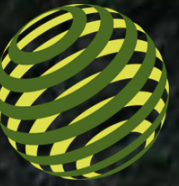
Vårt samarbete med Falkenbergs kommun

Vad samarbetar vi om?
Hur fungerar det?
Vilka mervärden skapas.

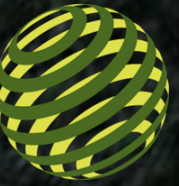

Förutsättningar:

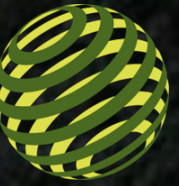
Falkenbergs kommun och Falkenbergs Pastorat
överensstämmer nästan geografiskt med varandra
Bra kommunikation mellan Landskapsingenjör och
Kommunekolog.

- Gemensamma utbildningsbehov
- Gemensamma problemställningar
- Angränsande utemiljöer

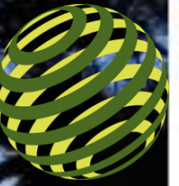

- Utbildning om skyddsvärda träd
- Samarbete om långgräs
- LONA- projekt om Ljusföroreningar och fladdermusinventering

Kul och berikande med
samarbete!

Tack!

Gruppdiskussion

Gruppdiskussion om samverkan

Ni som redan sitter i grupp, kan diskutera i den gruppen

Ingen redovisning kommer att krävas av er

Hur vill och kan ni samverka med andra aktörer, förvaltningar eller organisationer?

Återsamling kl. 11:15

Utsläpp och återbruk

Guide till stöd för klimatberäkningar

GUIDE

KLIMATBERÄKNINGAR

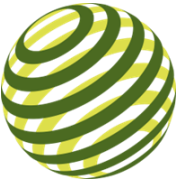
Svenska kyrkans begravningsverksamhet

Svenska kyrkan ska vara klimatneutral 2030

SKKF – Begravningsverksamheten ska vara fossilfri 2023

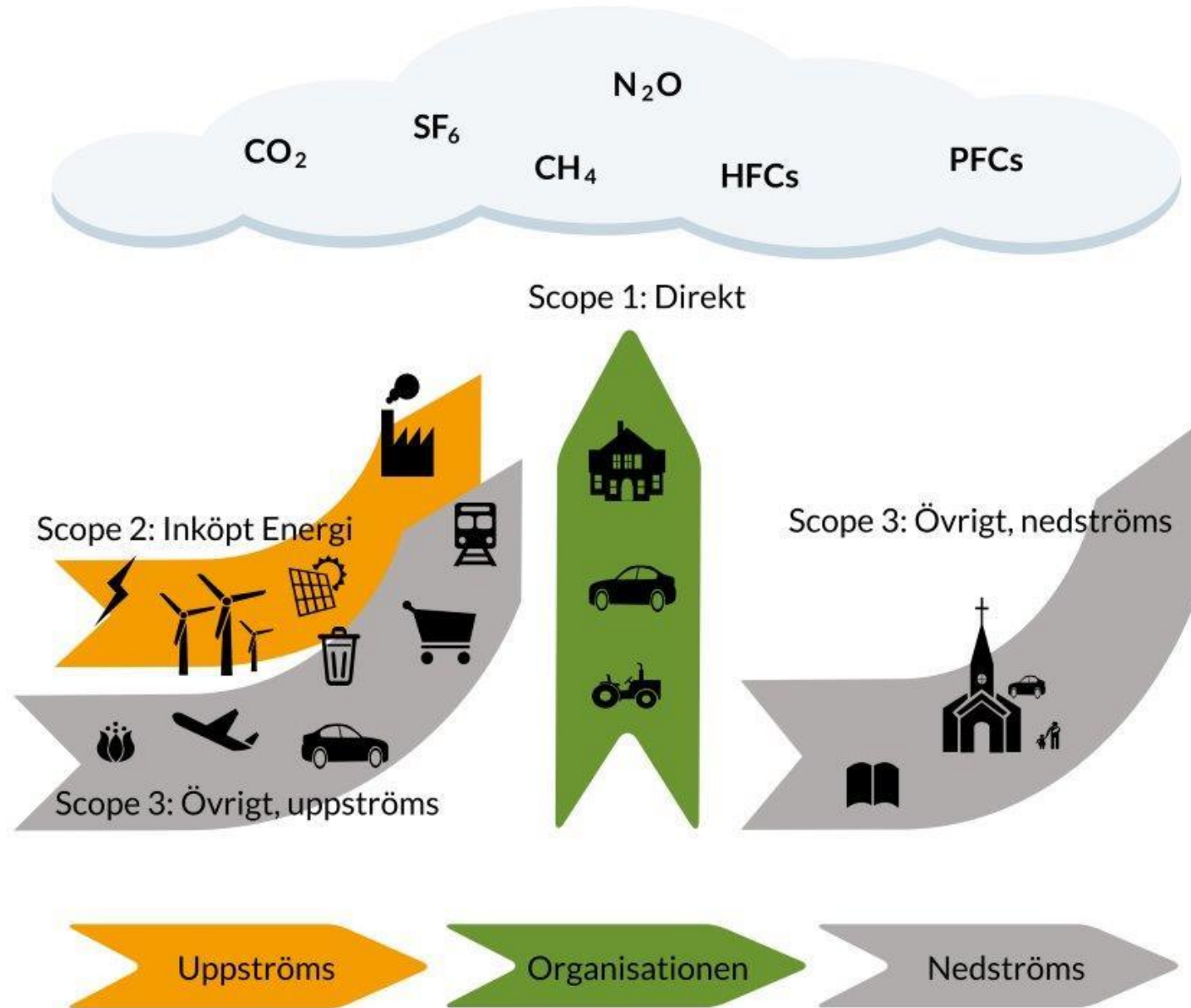
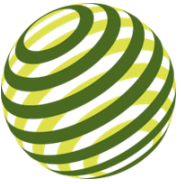

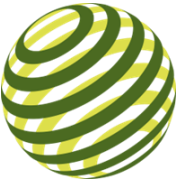
- Vad innebär detta?
- Hur kan vi mäta och redovisa klimatpåverkan?

GHGP – Greenhouse Gas Protocol

- Internationell standard
- Uppfyller lagkrav
- Gemensam terminologi
- Flyttar fokus från beräkningar till åtgärdsarbete

Scope 1 och 2

- **Scope 1 – Utsläpp i den egna verksamheten**
- Främst drivmedel, bränsle för uppvärmning, stödbränsle i krematorier
- Fullt möjligt att redovisa årligen

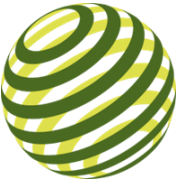
- **Scope 2 - Indirekta utsläpp från köpt energi**
- El, fjärrvärme
- Fullt möjligt att redovisa årligen
- Arbeta för minskad energianvändning!
- Välj bra miljöval!

Scope 3

Övriga indirekta utsläpp

- från t.ex. transporter, resor i tjänsten, avfall, inköp mm
- Inköp kan handla om betongsten, sommarblommor, perenner, buketter, arbetskläder, verktyg och maskiner, kontorsmaterial, IT

KRED-mallen (intern Svenska kyrkan)

BIL					
Privatbil i tjänsten (milersättning)	<input type="text"/>	km	0,00	ton CO _{2e}	
Drivmedelsförbrukning					
Bensin	<input type="text"/>	liter	0,00	ton CO _{2e}	
Diesel	<input type="text"/>	liter	0,00	ton CO _{2e}	
Fordonsgas	<input type="text"/>	kg	0,00	ton CO _{2e}	
Etanol E85	<input type="text"/>	liter	0,00	ton CO _{2e}	
HVO, syntetisk diesel	<input type="text"/>	liter	0,00	ton CO _{2e}	
RME, biodiesel	<input type="text"/>	liter	0,00	ton CO _{2e}	
El inget val (residualmix)	<input type="text"/>	kWh	0,00	ton CO _{2e}	
El, grön/miljömärkt	<input type="text"/>	kWh	0,00	ton CO _{2e}	
BUSS					
Snittutsläpp buss	<input type="text"/>	km	0,00	ton CO _{2e}	
				Totala utsläpp bil	
				0,0	ton CO _{2e}

GHGP

Använd de emissionsfaktorer som finns i KRED-mallen med följande uppdelning.

<i>Energityp</i>	Scope 1	Scope 2	Scope 3
Olja, pellets etc för uppvärmning och krematorium	X		
Bensin, diesel, drivmedel till förvaltningens ägda och/eller leasade resurser	X		
Bensin, diesel, drivmedel till personalens egna fordon som används i tjänsten eller tillfälligt hyrda resurser, inkl. entreprenörers drivmedelsförbrukning			X
Elanvändning av egenproducerad el			X
Pelletseldning	X		
Naturgas	X		

Tabell 1: Översikt över i vilket scope olika former av energianvändning/inköp hör hemma i vid genomgång av utsläpp som kommer upp för diskussion i scope 1.

Var hämtar man data?

Drivmedel, Stödbränsle till krematoriet

- Leverantör (ring/kundportal)
- Från fakturor

El

- Nätägaren (kundportal)

Fjärrvärme

- Leverantören (kundportal)

Transporter, resor och inköp

- Resebyrå
- Reseräkningar
- Godstransporter, uppdelat på t.ex.
 - Kistransporter
 - Leveranser med liten lastbil
 - Leveranser med stor lastbil
- Många leverantörer lämnar klimatredovisning vid förfrågan

Bild 4

Exempel från en medelstor förvaltning utan krematorium, %

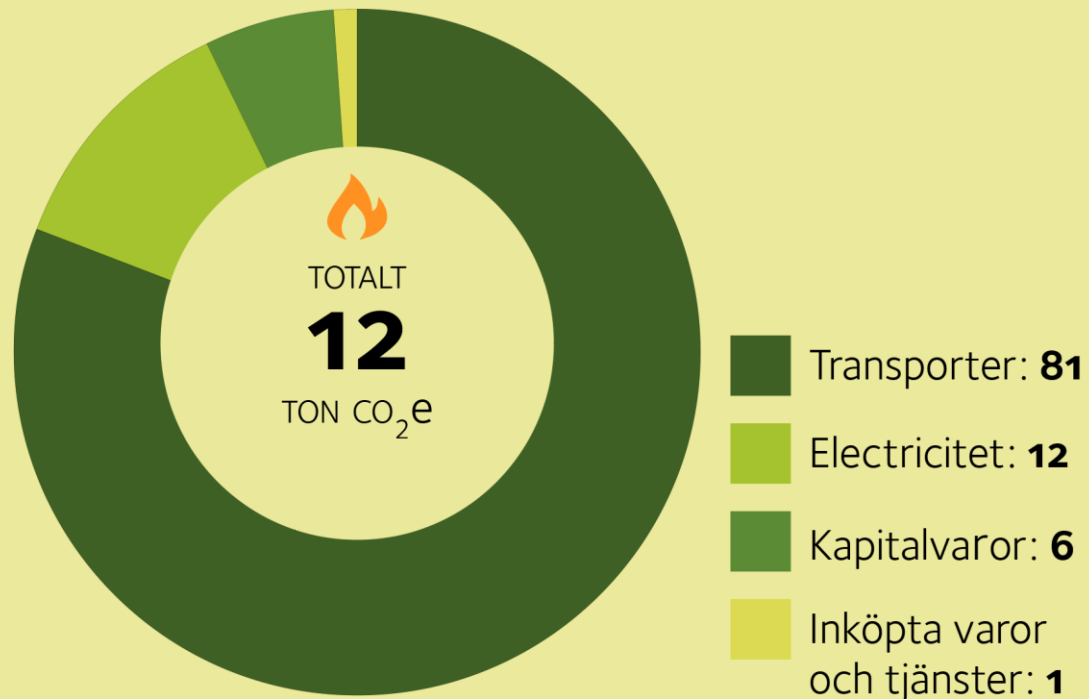
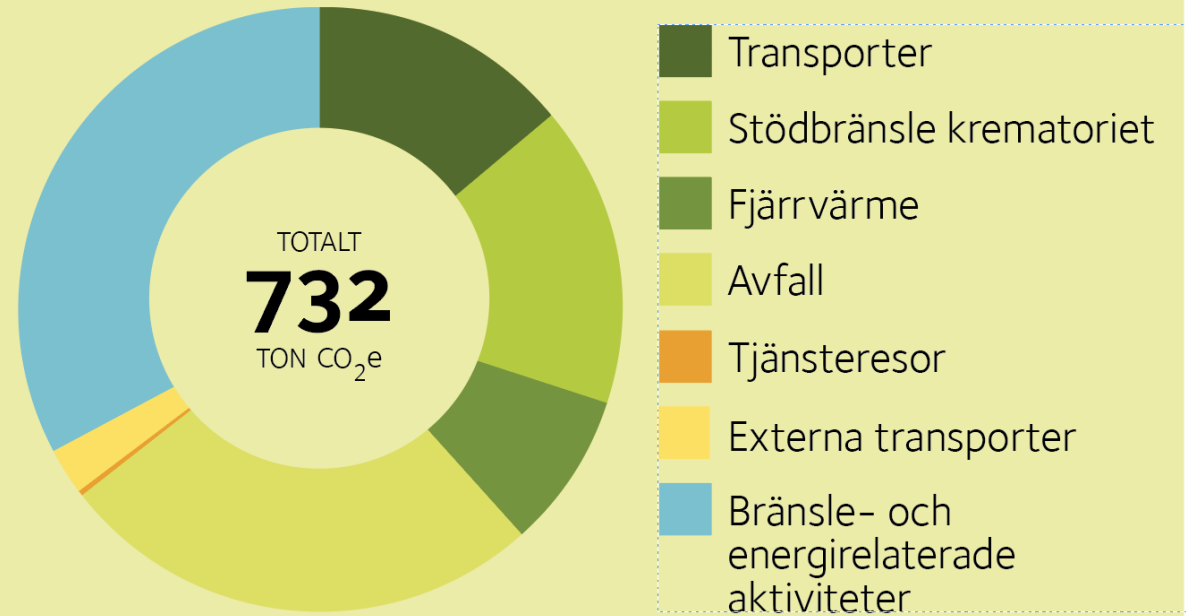
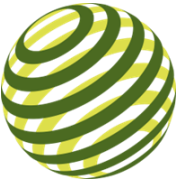

Bild 3

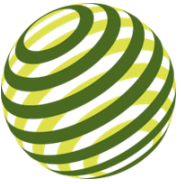
Exempel från en större förvaltning med krematorium, ton CO₂e

Viktigt att definiera vad menas med fossilfri respektive klimatneutral!

- Varje verksamhet måste själva definiera just sina målsättningar
- Fossilfrihet och klimatneutralitet när det gäller scope 1 och 2 men...
- ... scope 3 är betydligt mer komplext och kräver att verksamheten själv sätter sina ramar

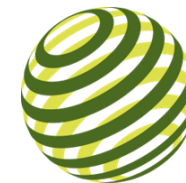
Vad menar vi med fossilfri verksamhet?

- Scope 1 – Utsläpp från egna verksamheten: **0 ton CO₂e/år**
- Scope 2 – Indirekta utsläpp från köpt energi:

Förnybar el, Bästa möjliga fjärrvärme

- Scope 3 – Kan vara svårt att bli fossilfri och klimatneutral till 2030

Eller om man bara jobbar i KRED-mallen

De direkta fossila utsläppen som kan mätas från energianvändning och transporter ska vara **0 ton CO₂e per år**.

Resterande utsläpp ska i möjligaste mån beräknas och minimeras.

Omställningsplan

En omställningsplan för transporter, fordon och maskiner kan innehålla följande delar:

- Det ska finnas en utbytesplan för mindre maskiner
- Det ska finnas en maskininventeringsplan (tex på 6 år) för fordon och större maskiner
- Vid nyinvestering av maskiner ska gällande miljökrav följas.
- Vid inköp av fordon och arbetsmaskiner ska krav på låga buller- och vibrationsvärden ställas

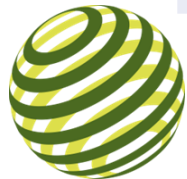
”Bäst-i-test”

Vi kikade på allt utifrån tre punkter som vi anser är viktiga för att underlätta hållbara val. Det är inte en bedömning av hur bra leverantörerna är på andra sätt eller hur bra produkter de generellt sett kan leverera!

De punkter vi fokuserade på är följande:

- Är det lätt att via exempelvis kategorier/filter sortera ut vilka el-/batteridrivna produkter som finns tillgängliga?
- Finns det möjlighet att hitta begagnade produkter via webbsidorna (generellt sett inte med i ramavtalen dock)?
- Är tillgängliga prislistor tydliga när det gäller specifika produkter som vi har extra förmånliga priser och ingår det där produkter som är elektriskt drivna och/eller kan drivas med förnybara bränslen (HVO)?

Företag	Webben	Begagnat	Prislista	Rankning i testet
Swedol	Mycket svårt att på ett enkelt sätt få en överblick och hitta olika produkter miljöpåverkan.	Nej	Flera sidor lång lista över varumärken med olika procentsatser i rabatt som vi får.	5
Walkermovers	Mycket svårt att på ett enkelt sätt få en överblick och hitta olika produkter miljöpåverkan.	Nej, men det finns ett formulär att fylla i om man är intresserad av att hitta begagnade produkter.	Tydlig prislista med specifika produkter. Inga med el-drift. Anger HVO som möjligt drivmedel på vissa produkter	4
Maskinparken	Bra och tydlig information på webben, lätt att filtrera och söka på olika kategorier.	Ja, ett antal begagnade maskiner fanns att se direkt på en egen sida på webben.	Tydlig prislista på specifika produkter, även ett flertal med el-drift. Även Generell rabatt på vissa märken.	1
Hako	Frontar el-drivna transportfordon på första sidan som en egen kategori, i övrigt svårt att hitta och filtrera ut annat.	Ja, ett antal begagnade maskiner fanns att se direkt på en egen sida på webben.	Inget avtal tillgänglig på Kornet!	2

Hur går man konkret tillväga vad gäller rapportering?

- KRED-mallen – Svenska kyrkan, förenklat stöd för hållbarhetsredovisning med gemensam beräkningstabell för CO₂e

[Hållbarhetsredovisning \(sharepoint.com\)](https://sharepoint.com)

- Digitala verktyg för klimatberäkning, t.ex. CEMAsys

[CEMasys.com AS](https://CEMasys.com) | [Home](#) | [Sustainability](#) | [CSR](#) | [Supply-Chain](#) | [Reporting](#)
[IVL Triocorona](#) m.fl.

- Egna Excelfiler

Sammanfattningsvis

- Fullt möjligt med en klimatneutral begravnings-verksamhet till 2030 vad gäller scope 1 och scope 2
- Delvis även för scope 3 - bestäm för vilka delar
- Se till helheten och fokusera på det väsentliga
- Var transparent, ange avgränsningar och vad ni satsar särskilt på.
- Livscykelperspektiv om möjligt
- Offentliga källor och vetenskaplig grund
- Överväg att köpa tjänst/verktyg för klimatberäkning
- Om ni behöver stöd tveka inte att kontakta klimat- och hållbarhetshandläggaren på ert stift

Gravvårdar- ett mycket omtalat kulturarv

I detta nu är det flera mål i eller har prövningstillstånd till förvaltningsrätten Riksantikvarieämbetet, Länsstyrelsen och Svenska kyrkan

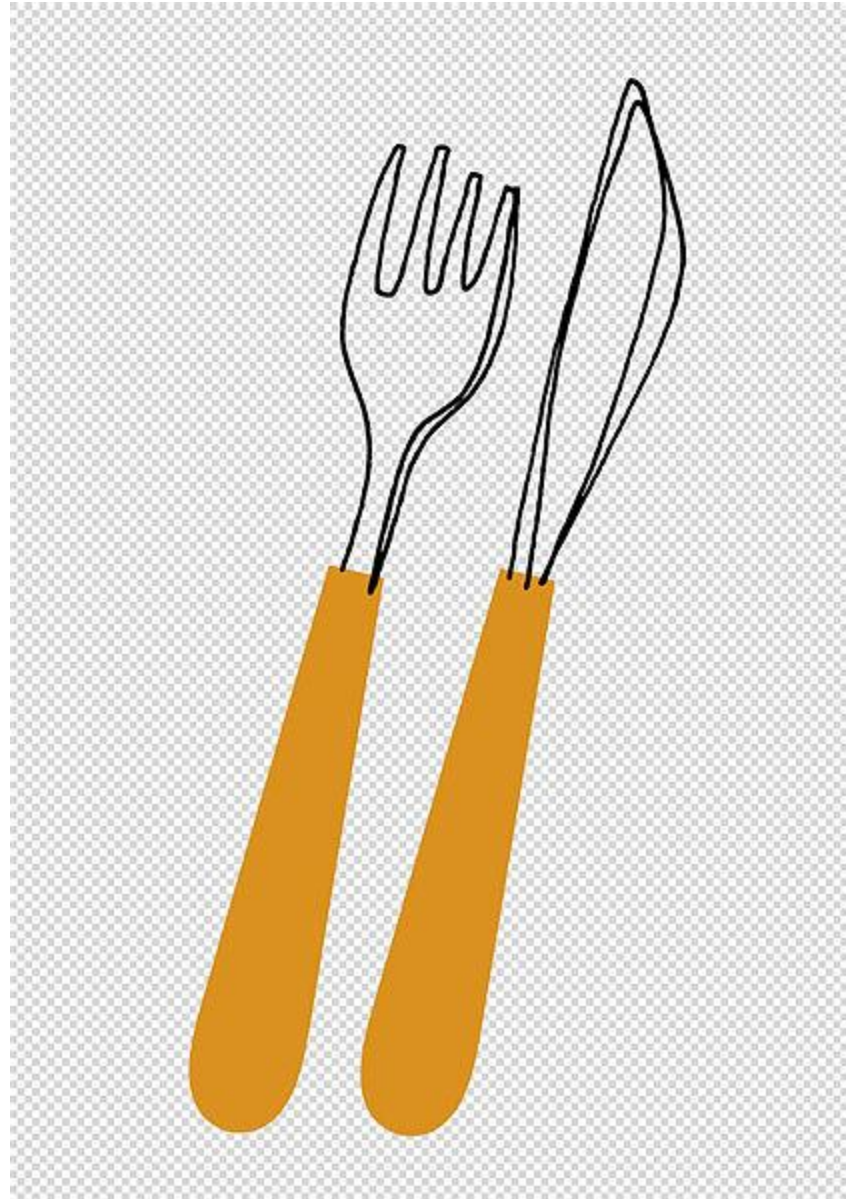
Var aktsamma!

Ta inte bort några gravvårdar utan att det är av största nödvändighet

Invänta mer information

Kyrkokansliet uppdaterar information i Beda, den går att finna i Kornet

<https://svkyrkan.sharepoint.com/sites/kornet-begravningsverksamhet/SitePages/Beda---digital-handbok-för-begravningsfrågor.aspx>

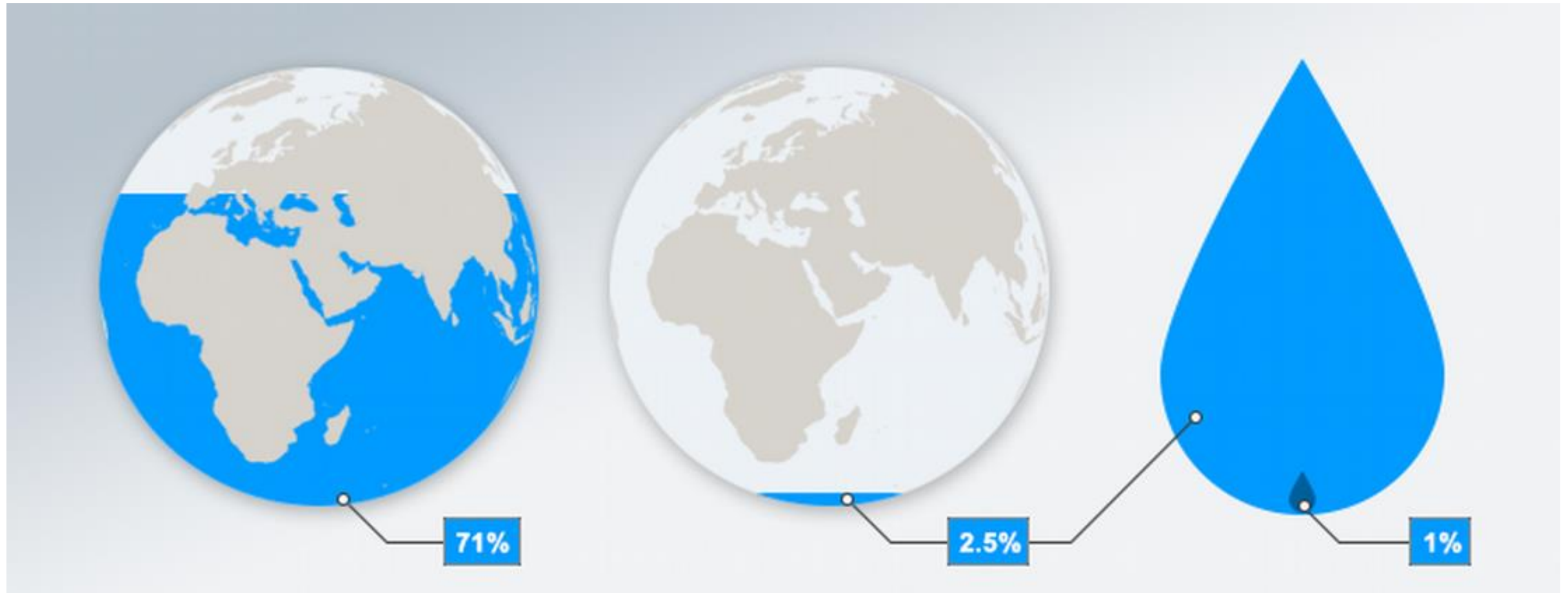

Hållbar vattenhantering

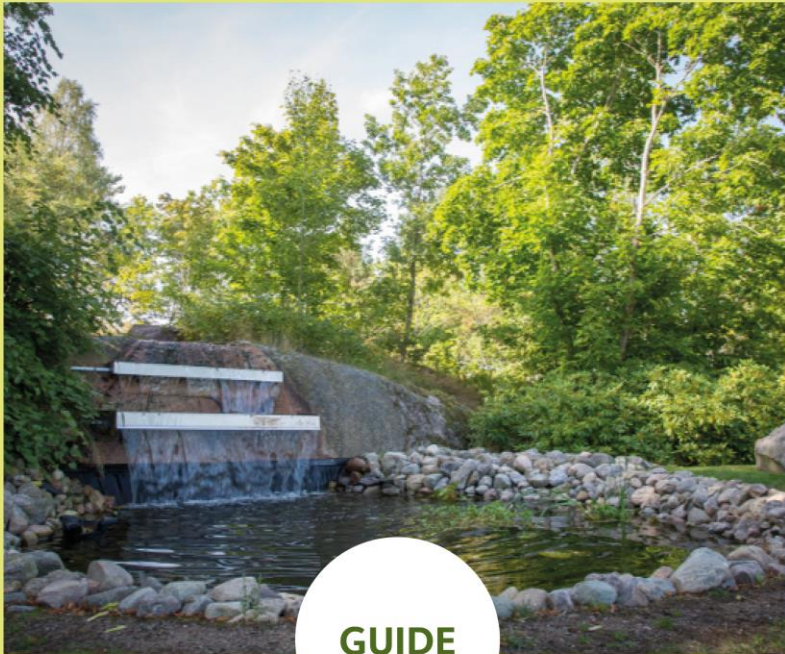

Vatten på jorden

Vatten för bevattning

GUIDE

HÅLLBAR VATTENANVÄNDNING

Svenska kyrkans begravningsverksamhet

- En kyrkogård eller begravningsplats kan göra av med mindre än 100 kubik till över 10 000 kubik bevattningsvatten per år
- Kommunalt dricksvatten
Egen brunn, renat vatten
Eller andra källor, sommarvatten,
dammar, sjöar, vattendrag
- I Sverige har vi inte behövt spara vatten
MEN...

Klimatförändringar och anpassning

- Blötare vintrar med mer nederbörd
- Torrare, varmare och längre vegetationsperioder
- Nederbörden kommer i större och mer extrem mängd under korta perioder, skyfall

Vilket kan ge:

Lägre grundvattennivåer

Fler och längre torrperioder

Högre temperaturer

Ökad risk för brand

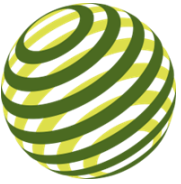
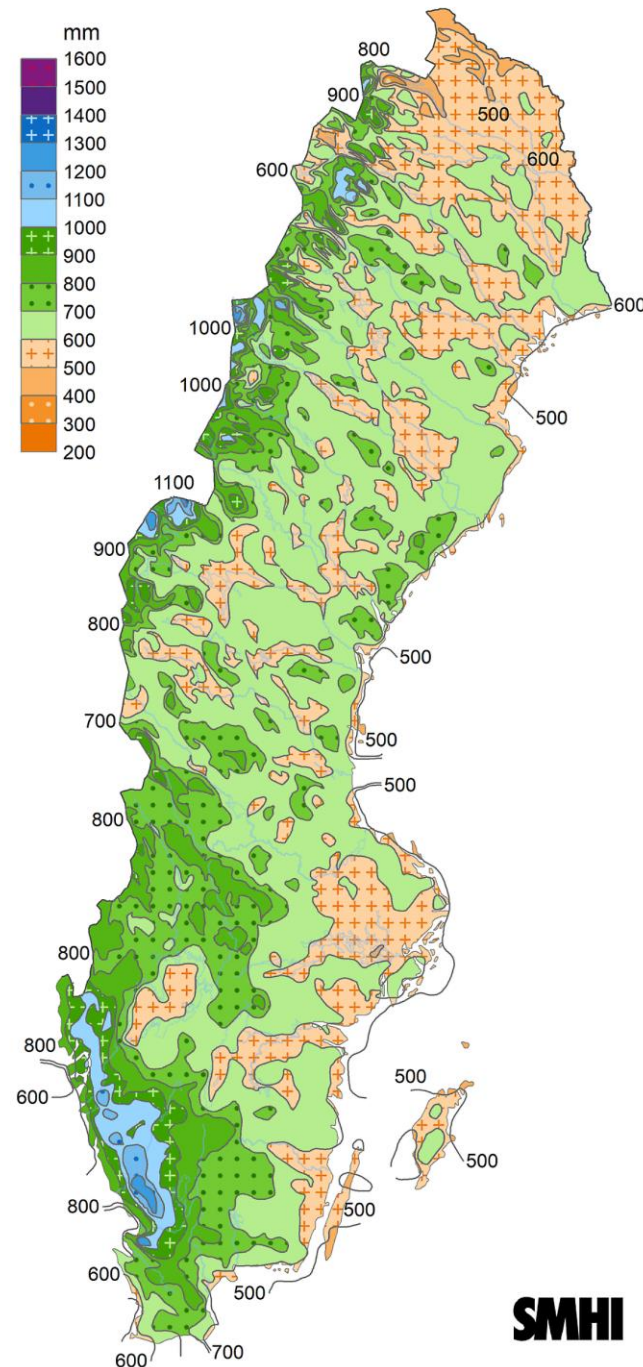
Bevattningsförbud

Stort bevattningsbehov

Risker för översvämningar och vatten som drar med sig ytskikt, anläggningar och där vatten tränger in i byggnader

Grönt kulturarv

- Lagskyddade begravningsplatser
- Biotopskyddet & KML
- Gröna kulturarvet måste skyddas och bevaras
- Klimatanpassa för att säkra tillgången på bevattningsvatten
- Ökad resiliens hos träd och minskad stress

Guide Hållbar vattenhantering

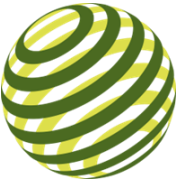
- Guiden tar upp:
- Alternativa bevattningskällor
- Uppsamling av dagvatten inom fastigheteten, LOD
- Uppsamlingskärl
- Dagvattendammar
- Våtmark
- Uttag ur sjöar, grundvatten och vattendrag
- Lagar och regler
- Tillstånd Mark- och Miljödomstolen
- Anmälan och samråd Länsstyrelsen
- Tips och länkar till konsulter, entreprenörer, nederbördsstatistik, bidrag

Framtidens utmaningar och möjligheter

Foto Bert Leandersson

Biokol

- Organiskt restavfall, park- och trädgårdsavfall, alger, tång, slam, avfall från jordbruk
- Kolinbindning
- Jordförbättrare
- Näringsinnehåll
- Vattenhållande förmåga

GUIDE

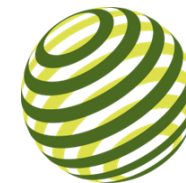
BIOKOL

Svenska kyrkans begravningsverksamhet

Biokol, ett sätt att nå målet klimatneutralitet

- Syrefri förkolningsprocess som kallas Pyrolysis
- Stabilt och reagerar inte kemiskt med sin omgivning utan bryts ned långsamt
- Kolsänka, *Negative emission technology*, IPCC
- Halveringstid på 150- 5000 år
- Stor del av kolet som växterna ackumulerat binds in i biokolet, som bryts ned långsamt
- Biokol, beroende på kolhalt och stabilitet kan binda in 2,5 ton koldioxid per producerad ton biokol under ett hundraårsintervall

Fördelar med biokol

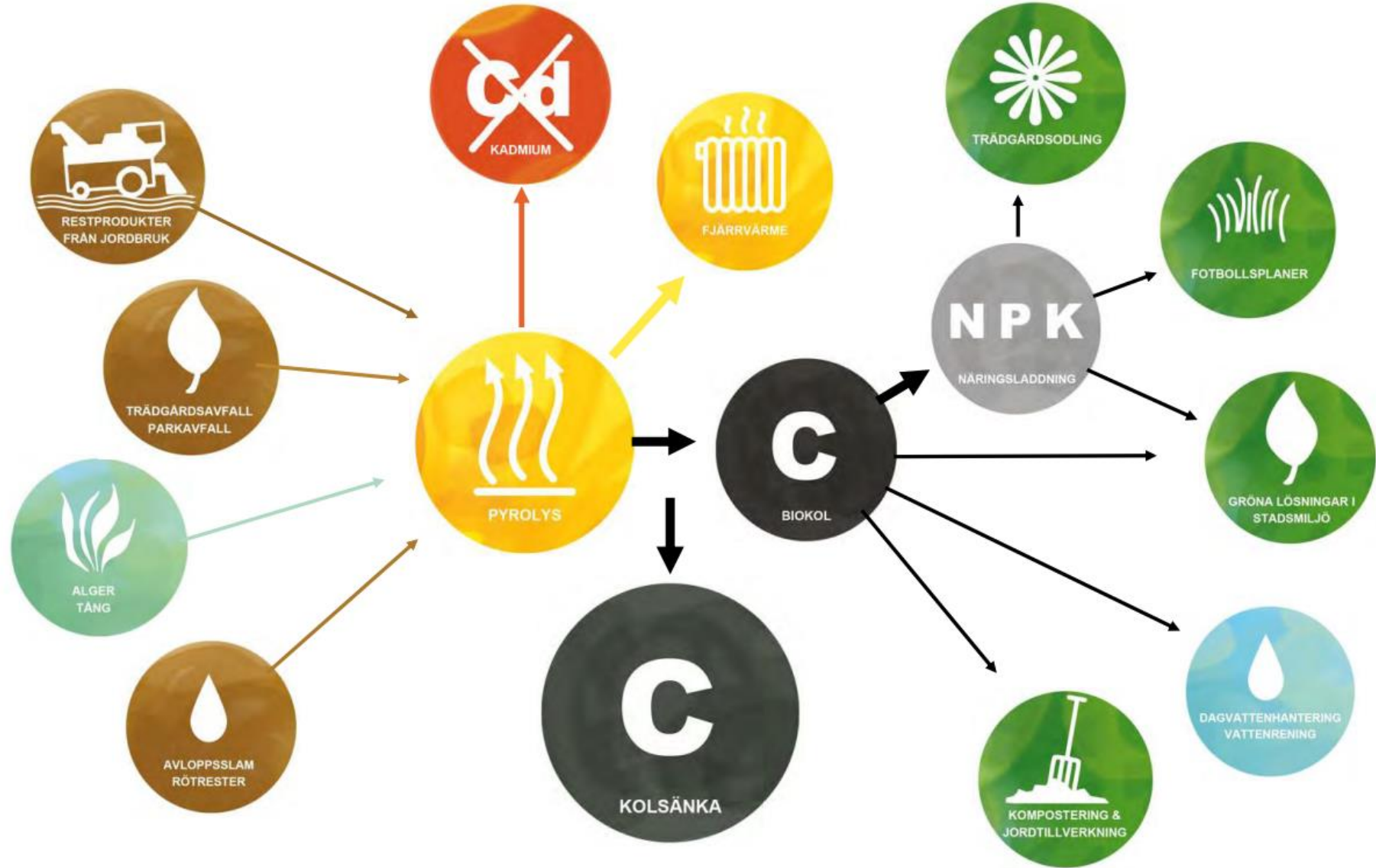
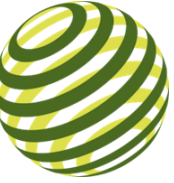
Jordförbättring, Sandjordar

- Vattenhållande förmåga
- Hålla kvar näring
- Släppa ifrån sig tillgängligt vatten och näring
- Minskad övergödning i vattendrag och sjöar
- Makro-, meso- och mikroporer
- Mikroorganismer
- PH-höjande

Jordförbättring, Lerjordar

- Makro-, meso- och mikroporer
- Mikroorganismer
- Syre

Biokolets egenskaper beror på pyrolystemperatur, grundegenskaper i restavfallet, askhalt, porer och strukturer

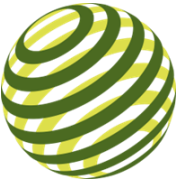
Hur kan biokol användas i begravningsverksamheten?

Biokol

- Jordförbättrare växtbäddar
- Ersätta torv jordtillverkning
- Kompost
- Dagvattenhantering och vattenrening

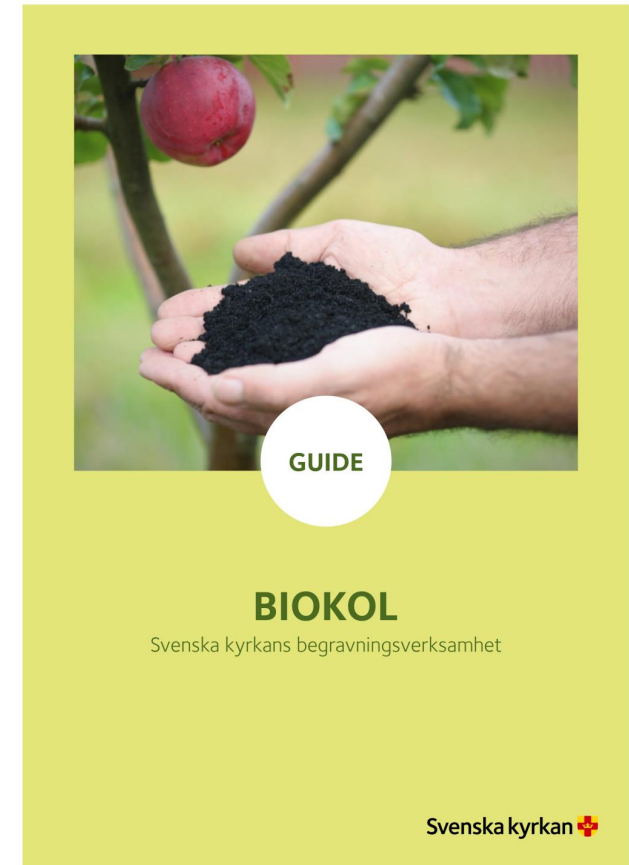
Näringsberikad biokol

- Jordförbättrare växtbäddar
- Gräsmattor
- Serviceverksamhetens rabatter
- Odling av växter

Guide

- Kortfattat om biokol
- Egenskaper
- Länkar till fördjupad kunskap
- Förslag på återförsäljare
- Jordblandningar
- Hur biokol kan användas i begravningsverksamheten

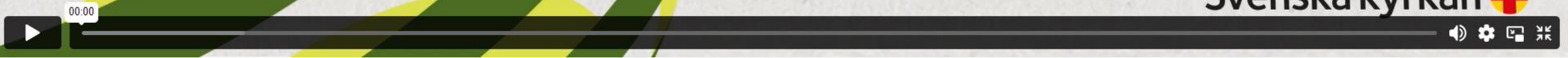

Biokol handboken

Svenska kyrkans färdplan för **klimatet**

Effektmål till 2030

Klimatneutralitet

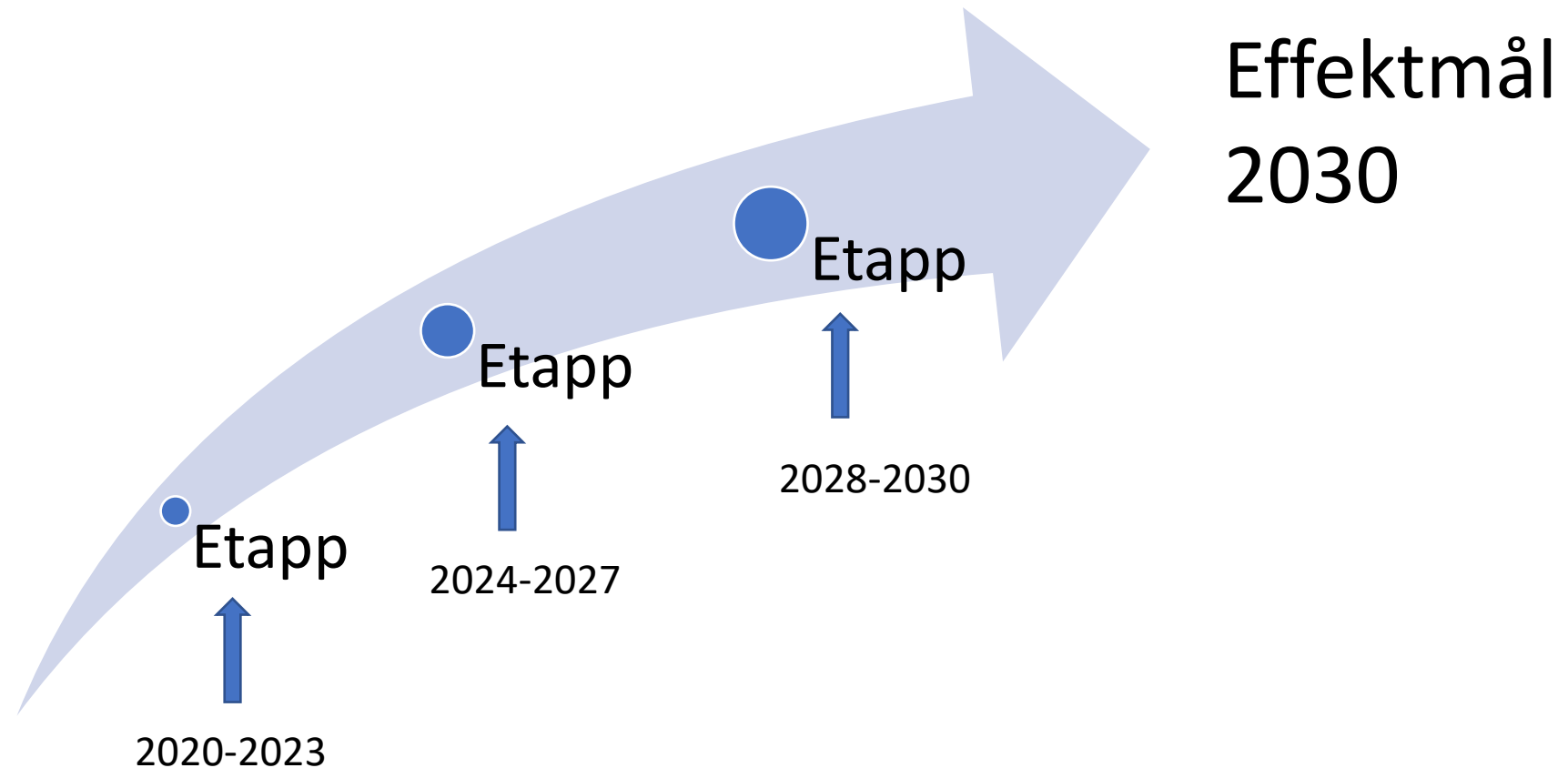
Värderingsförändringar och andliga och existentiella frågor

Klimaträttvisa

Svenska kyrkans färdplan för klimatet

Färdplanens målområden

Kyrkans uppdrag

Konsumtion och investeringar

Energianvändning

Förvaltning av skog och mark

Produktion av förnybar el

Klimatanpassning och krisberedskap

Transporter, resor, maskiner, och markanvändning

Transporter, resor, maskiner och markanvändning

- Fler digitala möten & utbildningar i hur de bäst genomförs.
- > 20 % ska ha laddplatser för elfordon.
- > 300 laddplatser.
- > 40 % av bilar ska vara el- eller hybridfordon.
- > 60 % ska ha resepolicyer som främjar fossilfria färdsätt.
- Goda exempel på flygfria resor i församlingar.
- Redskap/incitament för att kravställa fossilfria transporter.
- **Det finnas en struktur för klimatsmart och hållbar kyrkogårdsförvaltning.**
- Bättre metoder för uppföljning av klimatpåverkan inom området utvecklats

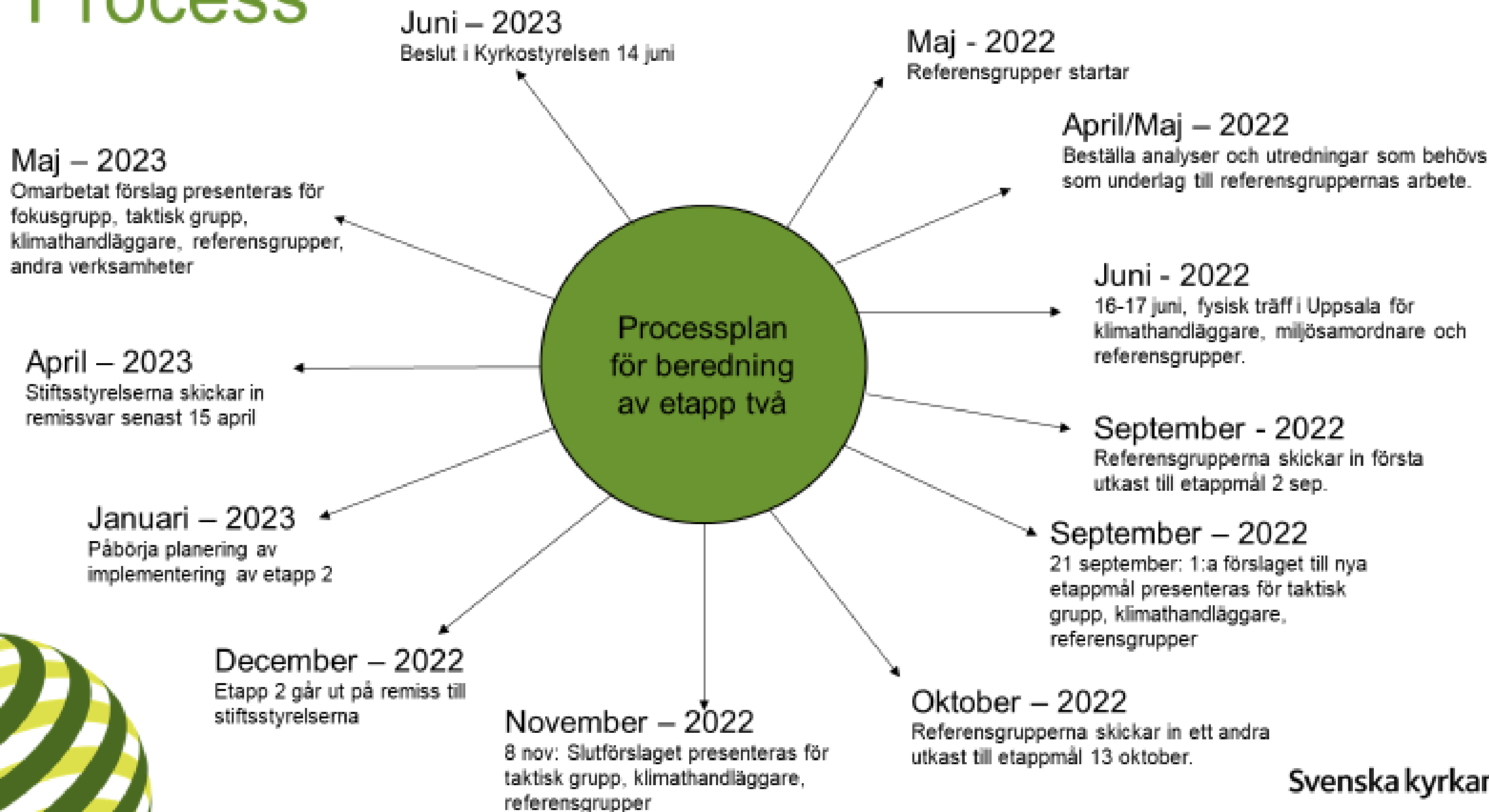
Färdplanens målområden och etappmål till 2023

[https://www.svenskakyrkan.se svenska-kyrkans-fardplan-for-klimatet-](https://www.svenskakyrkan.se/svenska-kyrkans-fardplan-for-klimatet)

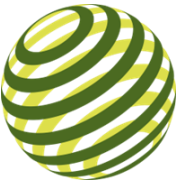

Process

Begravningsplatser, markanläggningar och maskiner

Obs!
UTKAST etappmål
2024-2027

Till och med 2027 ska:

1. skötseln av begravningsplatser och markanläggningar inom Svenska kyrkan minska den fossila energianvändningen med 75% när det gäller transporter, resor, kremeringar och maskinell utrustning under etappen
2. begravningsverksamheten samordna krematorieverksamheten och transporter av stoft och aska.
3. skötseln av begravningsplatser och markanläggningar inom Svenska kyrkan minska mängden restavfall med 5% under etappen.

Begravnings-
verksamheten ur
filmskaparens ögon

QR-kod Klimatsmarta
kyrkogårdar

Ett stort Tack till er som har medverkat!

Sammanfattning och vägar framåt i klimatarbetet

Klimat- och miljöarbete framåt

- Projekten avslutas vid nyår
- Arbetet fortsätter ute i begravningsverksamhetens förvaltningar
- Stiftens klimat- och miljöhandläggare kan hjälpa till med guider och inventeringsmanualen
- Sprid gärna filmerna, på era hemsidor, sociala medier och använd dem för att kommunicera ert fina klimat- och miljöarbete
- Några projektidéer finns, angående avfall, biokol, kommunikation, vatten och transporter av stoft och aska

Arbete med hållbar utveckling i Svenska kyrkan

Kyrkogårdskonferens 221122

Annika Gottberg

Kyrkogårdar – existens och förundran

Hållbar utveckling - dimensioner

Agenda 2030 – de globala målen för en hållbar utveckling

Svenska kyrkans färdplan för klimatet

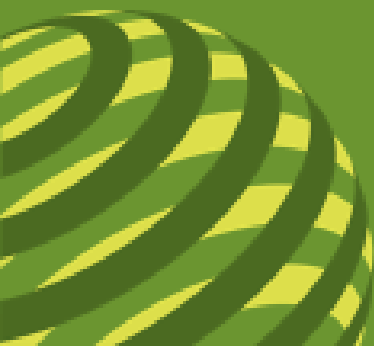
Klimatneutralitet

Värderingsförändringar och andliga och existentiella frågor

Klimaträttvisa

Färdplanens målområden

Kyrkans uppdrag

Begravningsplatser,
markanläggningar

Energianvändning och
byggnader

Konsumtion och
investeringar

Produktion av
förnybar el

Förvaltning av skog och
mark

Resor och transporter

Klimatanpassning och
krisberedskap

Långsiktigt och strukturerat arbete för hållbar utveckling

Svenska kyrkans miljödiplomering

Hållbarhet - Startside x +

https://svkyrkan.sharepoint.com/sites/kornet-hallbarhet

Svenska kyrkan SharePoint Sök på flera webbplatser

Min sida Församlingstiv Min anställning Organisation och styrning Verksamhetsstöd Sök i Microsoft 365

 Hållbarhet Offentlig grupp | Internat 2922 medlemmar

Startside

- Vad är hållbart?
- Miljöledning
- Verksamhetsområden
- Färdplan för klimatet
- Kontakt
- Papperskorgen

VÄLKOMMEN TILL HÅLLBARHETSPORTALEN!

Här hittar du stödmaterial och inspiration till hållbarhetsarbetet i din församling, ditt pastorat och ditt stift. I portalen hittar du information om allt från gudstjänster där skapelseansvaret står i centrum till praktisk vägledning för arbetet med att bli en klimatvänlig kyrka.

Hållbarhetsportalen berör den mångfald av andliga, miljörelaterade, sociala och ekonomiska frågor som ryms i arbetet för en hållbar kyrka och hel värld, men fokus ligger på den ekologiska dimensionen. Under respektive rubrik hittar du introduktion, fördjupning och verktyg för hållbar utveckling.

Hållbarhetsportalen är uppbyggd för att följa och stödja Kyrkans miljödiplomering, en standard som hjälper oss att genomföra miljöförbättringar i våra församlingar, pastorat och stift.

► **Hitta det du behöver i menyn eller använd SÖK-fältet.**

Välkommen till händelser med hållbarhet i fokus

+ Lägg till händelse

- NOV 22** Kyrkogårdskonferens tis 22 nov., 09:00
- NOV 25** Framtidsfredag: Prata klimat med barn och unga fre 25 nov., 08:30
- DEC 2** Framtidsfredag: Renovera hållbart fre 2 dec., 08:30
- DEC 5** Vad händer på FN:s klimattoppmöte 2022? mån 5 dec., 17:00

< Föregående Nästa >

Tack!

Annika Gottberg

annika.gottberg@svenskakyrkan.se

SKKMF

140 år

Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund

Samverkan med branschförbundet

THE WOOD HOTEL

BY ELITE

www.menti.com

Kod: **84 79 80 47**

